

**Eesti
Õpilasesinduste
Liit**

Kontrolltööde uuring

2024/25 õppeaasta

Metoodika

Õpilaste vaimne heaolu on õppeprotsessi oluline osa, mille tagamiseks on “Tervisekaitse nõuded kooli päevakavale ja õppekorraldusele” määruses kehtestatud nõuded kontrolltööde korraldamisele. Need nõuded reguleerivad kontrolltööde arvu päevas, nende jaotumist nädala lõikes ning ette teatamise aega. Nende reeglite järgimine aitab vältida liigset akadeemilist koormust ja stressi, toetades seeläbi õpilaste õpivõimet ning üldist heaolu.

Käesoleva uuringu eesmärk on selgitada välja, millisel määral järgitakse määruses sätestatud nõudeid koolides. Uuring keskendub järgmistele küsimustele:

1. Kas koolid järgivad nõuet, et ühel päeval võib toimuda ainult üks kontrolltöö?
2. Kas koolid järgivad nõuet, et ühes nädalas võib toimuda ainult kolm kontrolltööd?
3. Kas on arvestatud eripäradega kontrolltööde korraldamisel esmaspäeval/reedel ning õppepäeva esimesel/viimasel tunnil?
4. Kas õpilastele tagatakse nõutav ette teatamise aeg (5 päeva)?

Uuringu tulemused on oluliseks sisendiks koolijuhtidele, õpetajatele ja hariduspoliitika kujundajatele, et tagada tervislik ja toetav õpikeskkond. Analüüsidest õpilaste kogemusi ja nõuete järgimist, saame teha ettepanekuid koolikorralduse parandamiseks ja õpilaste heaolu suurendamiseks.

Uuring viidi läbi kvantitatiivse analüüsi põhjal, et hinnata kontrolltööde korralduse vastavust tervisekaitse määruses sätestatud nõuetele. Andmete kogumiseks paluti õpilastel dokumenteerida oma kontrolltööde toimumine nelja õppenädala jooksul. Iga osaleja märkis kuupäevad, mil neil toimus kontrolltöö, võimaldades analüüsida nende jaotumist nädala lõikes ning hinnata päevaseid ja nädalasi koormusi.

Uuringus osales 53 õpilast 7.-9. klassi õpilaste hulgast, et saada laiem ülevaade kontrolltööde toimumisest põhikooli III kooliastme vältel. Kogutud andmeid analüüsiti ning nende põhjal hinnati, kas kontrolltööde arv päevas ja nädalas vastab määruses sätestatud piirangutele ning kas õpilastele tagatakse piisav ette teatamise aeg.

Uuringu tulemused

Uuringus osales **53 õpilast 7.–9. klassist**, kelle kontrolltööde korraldust jälgiti nelja õppenädala jooksul. Kokku registreeriti **303 kontrolltööd**, mille põhjal analüüsiti nende jaotumist nädalas ning vastavust tervisekaitse määruses sätestatud nõuetele.

Kontrolltööde sagedus

Üldiselt olid kontrolltööde korraldamise põhimõtted koolis hästi järgitud. Keskmiselt toimus ühel õpilasel **0.3 kontrolltööd päevas** ja **1.4 kontrolltööd nädalas**, mis näitab, et kontrolltööd ei olnud ülemääraselt koormavad. Väiksemaid erinevusi esines klasside lõikes – 7. klassis oli nädalas keskmiselt 1.54 kontrolltööd, 8. klassis 1.31 ja 9. klassis 1.41. Kuigi koormus varieerus, jäi see siiski määruses kehtestatud piiridesse.

Mõningaid kõrvalekaldeid esines, kuid nende esinemissagedus oli suhteliselt madal. Ühel päeval toimus **rohkem kui üks kontrolltöö 7.6% juhtudest**, mis tähendab, et suurem osa õpilasi ei pidanud ühel päeval rohkem kui üheks kontrolltööks valmistuma. Ühel nädalal ületas **kontrolltööde arv kolme piiri vaid 5.3% juhtudest**. See viitab sellele, et kontrolltööde koormust suudetakse enamasti hästi tasakaalustada.

Esmaspäeviti ja reedeti, esimeses ja viimasest tunnis korraldatud kontrolltööd

Kontrolltööde jaotus nädala lõikes näitas, et **17.7% kontrolltöödest toimus esmaspäeviti ja 12.2% reedeti**. See tähendab, et õpilased pidid nädalavahetustel ette valmistuma esmaspäevasteks kontrolltöödeks või sooritama kontrolltöid vahetult enne puhkepäevi. Juhtumeid, kus kontrolltööd toimusid **päeva esimeses või viimasest tunnis oli 14.2% korral**. Need kontrolltööd viitavad määruses kehtestatud reeglite eiramisele ning on seega probleemsed.

Kontrolltöödest etteteatamine

Etteteatamise nõuete osas ilmnas, et **25.1% juhtudest ei teatatud kontrolltööst ette vähemalt 5 päeva varem**, mis on juba märkimisväärsem. See võib tekitada olukorra, kus õpilastel ei ole piisavalt aega õppimist planeerida, mis võib omakorda mõjutada nende tulemusi ja suurendada õpistressi.

Üldiselt võib uuringu tulemustest järeldada, et kontrolltööde korraldamine koolides on võrdlemisi heal tasemel ning tervisekaitse määruses sätestatud nõudeid järgitakse suures osas. Kuigi esines mõningaid kõrvalekaldeid, olid need protsentuaalselt väikesed ning üldine koormus õpilastele oli pigem tasakaalustatud.

Kokkuvõte

Uuringu tulemused näitavad, et kontrolltööde korraldamine koolides on üldjoontes heal tasemel ning enamasti järgitakse tervisekaitse määruses sätestatud nõudeid. Keskmine kontrolltööde arv päevas ja nädalas ei ületa lubatud piire ning suurem osa õpilasi ei pidanud silmitsi seisma ülemäärase akadeemilise koormusega. Samas ilmnas siiski mõningaid kõrvalekaldeid, näiteks korraldati mitmel juhul päevas rohkem kui üks kontrolltöö (7.6% juhtudest) või nädalas rohkem kui kolm kontrolltööd (5.3% juhtudest).

Olulise probleemina kerkis esile ette teatamise nõude eiramine – 25.1% juhtudest ei antud kontrolltööst teada vähemalt viis päeva ette. See võib mõjutada õpilaste õpitulemusi ja suurendada stressitaset, kuna õpilased ei saa oma õppimist piisavalt hästi planeerida. Samuti selgus, et 17.7% kontrolltöödest toimus esmaspäeviti ja 12.2% reedeti, mis võib põhjustada olukordi, kus õpilased peavad nädalavahetusel õppima või sooritama kontrolltöö kohe enne puhkepäevi.

Ettepanekud koolidele

- Parandada kontrolltööde etteteatamise süsteemi, et tagada alati vähemalt viiepäevane ettevalmistusaeg. Selleks võiks kasutada kooli digiplatvorme (näiteks Studium või eKool), kus õpetajad fikseerivad kontrolltööde kuupäevad varakult.

- Jälgida paremini kontrolltööde jaotust nädala lõikes, et vältida nende koondumist esmaspäevadele ja reedetele. See aitab õpilastel paremini oma õppekoormust planeerida ja vähendab nädalavahetustel õppimise vajadust.
- Vältida kontrolltööde planeerimist päeva esimestesse ja viimastesse tundidesse, kuna see võib mõjutada õpilaste keskendumisvõimet ja sooritust.

Ettepanekud riigile

- Tugevdada järelevalvet koolides kontrolltööde planeerimise osas, et tagada määruses sätestatud nõuete parem järgimine. See aitaks ennetada liigset õppekoormust ja tagada, et õpilastele jääb piisavalt aega nii õppimiseks kui ka puhkuseks, mis omakorda toetab nende vaimset heaolu ja õpitulemusi.
- Seoses “Tervisekaitseõuded kooli päevakavale ja õppekorraldusele” määruse uuendamisega mõtestada läbi kontrolltööde korraldusele seatud regulatsioonid ning leida õpilasi toetav viis kontrolltööde korraldamiseks ka uues määruses.